

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ हन्त ते कथयिष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि । पुरोर्वैश्वरान् वीरान्शक्रप्रतिमतेजसः । भूरिद्रविण वि
क्रान्तान्सर्वलक्षणपूजितान् ।

प्रवीरेश्वररौद्राश्चास्त्रयः पुत्रा महारथाः । पुरोः पौष्पामजायन्त प्रवीरो वंशकृत्ततः ।

मनस्युरभवत्तस्माच्छूरसेनीसुतः प्रभुः । पृथिव्याश्चतुरन्ताया गोप्ता राजीवलोचनः ।

शक्तः संहननोवाग्मो सौवीरीतनयास्त्रयः । मनस्योरभवन्पुत्राः शूराः सर्वे महारथाः ।

अन्वग्नानुप्रभृतयो मिश्रकेश्या मनस्विनः । रौद्राश्च महेष्वासा दशाम्बरसि स्रुनवः ।

यज्वानोज्जिरे शूराः प्रजावन्तो बद्धश्रुताः । सर्वे सर्वास्त्रविदांसः सर्वे धर्मपरायणाः ।

श्चेत्युरथकचेयुः कृकण्युश्च वीर्यवान् । स्थण्डिलेयुर्वनेयुश्च जलेयुश्च महायशाः ।

तेजेयुर्वलवान्धोमान्सत्येयुश्चेन्द्रविक्रमः । धर्म्युः सन्नतेयुश्च दशमो देवविक्रमः ।

अनाष्टिष्ठिरभूत्तेषां विद्वानभुवि तथैकराट् । श्चेत्युरथ विक्रान्तो देवानामिव वासवः ।

अनाष्टिष्ठिसुतस्त्वासीद्राजसूयाश्वमेधकृत् । मतिनार इतिख्यातो राजा परमधार्मिकः ।

मतिनारसुता राजंश्चत्वारोऽमितविक्रमाः । तंसुर्महानतिरथो द्रुद्युश्चाप्रतिमद्युतिः ।

तेषां तंसुर्महावीर्यः पौरवंशमुदहन् । आजहार यशोदीप्तं जिगाय च वसुन्धरां ।

ईलिनन्तु सुतं तंसुर्जनयामास वीर्यवान् । सोऽपि कृत्स्नामिमां भूमिं विजिग्ये जयतां वरः ।

रथन्तर्थासुतान्पञ्च पञ्चभूतोपमांस्ततः । ईलिनो जनयामास दुष्यन्तप्रभृतीनृपान् ।

दुष्यन्तं शूरभीमौ च प्रवसुं वसुमेव च । तेषां ज्येष्ठोऽभवद्राजा दुष्यन्तो जनमेजय ।

दुष्यन्ताङ्गरतो जज्ञे विद्वान्शाकुन्तलो नृपः । तस्माद्भारतवंशस्य विप्रतस्ये महद्यशः ।

भरतस्त्रिष्टुप् स्त्रीषु नव पुत्रानजीजनत् । नाभ्यनन्दत तान् राजा नानुरूपा ममेत्युत ।

ततस्तस्मान्मातरः क्रुद्धाः पुत्रान्निन्युर्यमचयं । ततस्तस्य नरेन्द्रस्य वितथं पुत्रजन्म तत् ।

ततो महद्भिः क्रतुभिरीजानो भरतस्तदा । लेभे पुत्रं भरद्वाजाहुमन्युं नाम भारत ।

ततः पुत्रिणमात्मानं ज्ञात्वा पौरवनन्दनः । भुमन्युं भरतश्रेष्ठ यौवराज्येऽभ्यषेचयत् ।

ततो दिविरथोनाम भुमन्योरभवत्सुतः । सुहोत्रश्च सुहोता च सुहविः सुयजुस्तथा ।

पुष्करिण्यामृचीकश्च भुमन्योर
भवन्सुताः ।

तेषां ज्येष्ठः सुहोत्रस्तु राज्यमाप महोचितां । राजसूयाश्वमेधाद्यैः सोऽयजद्वज्रभिः सर्वैः ।

सुहोत्रः पृथिवीकृत्स्नां बुभुजे सागराम्बरां । पूर्णां हस्तिगजांश्चैव बद्धरत्नसमाकुलां ।

ममज्जेवमही तस्य भूरिभारावपीडिता । हस्त्यश्वरथसम्पूर्णा मनुष्यकलिला भृशं ।

सुहोत्रे राजनि तदा धर्मतः शासति प्रजाः । चैत्ययूपाङ्किता चासीद्भूमिः शतसहस्रशः ।

प्रवृद्धजनशस्या च सर्वदेव व्यरोचत । ऐश्वर्यकी जनयामास सुहोत्रात्पृथिवीपते ।

अजमीढं सुमीढश्च पुरुमीढश्च भारत ।

अजमीढोवरक्षेष्वा तस्मिन् वंशः प्रतिष्ठितः । षट्पुत्रान्सोऽयज नयत्तिसृषु स्त्रीषु भारत ।